

Hälsa Hem – för tillgänglig och jämlik vård

Bakgrund

Sverige har med världsledande forskning och utveckling inom både life science och ICT mycket bra förutsättningar att ta en ledande global position inom digital hälsa. Det finns ett snabbt växande segment av små medelstora företag som utvecklar digitala lösningar riktade mot vård, omsorg och konsumenter. På vårdgivarsidan är skillnaderna stora när det gäller användandet av digitala lösningar och det efterfrågas bättre dialoger samt tydligare nationella och gemensamma riktlinjer för validering och implementering av denna typ av produkter och tjänster.

Förstudie; Nationell arena för vård och omsorg på distans

Hälsa Hem är en förstudie, som genomförs perioden 2016-01 – 2016-06, med syfte att undersöka möjligheterna att gå in med en genomförandansökan till nationella strukturfondsprogrammet, för att genom en nationell arena för vård och omsorg på distans öka tillväxt hos SME. Genom att koppla ihop drivkraften hos landsting som arbetar med nya verktyg för att göra vård tillgänglig i glesbygden med innovationskraften i klustren runt universiteten och med pågående framgångsrika projekt och initiativ ska Sverige ta en ledande global position inom digitala lösningar för tillgänglig och jämlik vård.

Förstudien har fokuserat på att identifiera vilka aktörer som bör samverka, vilka broar som måste byggas och hur fungerande miljöer kan sättas upp för utveckling, test och validering av nya digitala lösningar för vård och omsorg på distans. De faktorer som hämmar, respektive driver på utvecklingen av distansvårdsverktyg har identifierats samt vilka aktörer som ligger i framkant när det gäller användandet av distansvårdslösningar.

Under förstudien har mer än 60 initiativ, projekt (både pågående och avslutade) och verksamheter identifierats. Denna inventering visade tydligt att landstingen i norra Sverige (ffa VLL och NLL) ligger i framkant när det gäller att använda nya lösningar. Här har man byggt upp mycket kompetens och erfarenhet kring att använda digitala lösningar för att möta de utmaningar man har med tillgänglighet, för en god och jämlik vård samt en bättre hälsa.

För att få en bild av företagens perspektiv har tio företag inom läkemedel, medtech och digital hälsa intervjuats för att se hur de idag arbetar med digitala lösningar, vad de ser som hämmar respektive gynnar implementering, förslag på lösningar och vilka samarbeten som de idag är involverade i.

Några av de problem som pekades ut var:

- Komplicerat och kostsamt för företag att integrera lösningar i olika landsting p g a olika system för datahantering och it.
- Inställningen till att förändra vårdprocesser skiljer sig mellan landsting. Vissa landsting har en stor handlingskraft, i andra är det mycket svårt.
- Oklarheter vad gäller ersättningsmodeller för digitala verktyg/lösningar, framförallt för lösningar som bygger på att något utförs utanför vården (t ex i hemmet)
- Oklarheter kring validering (både teknisk och hälsoekonomisk) av digitala verktyg
- Svårigheter att ta en produkt/tjänst från pilotprojekt till implementering
- Svårt att få acceptans för nya lösningar nationellt även om man fått produkter/tjänsten validerad och implementerad i ett landsting/en kommun.
- Risker med att implementera lösningar från små bolag (stabilitet, långsiktighet)

De intervjuade företagen har trots detta en positiv syn på framtiden och de framhöll att attityden hos vård och omsorg håller på att förändras, ersättningsmodeller ses över och att nya företag etablerar sig. Flera företag hade positiva erfarenheter av att arbeta i utvecklingsprojekt med lokala landstingsanknutna aktörer i olika delar av Sverige.

För att titta på förutsättningarna att gå in med en genomförandeansökan arrangerades en workshop där landsting (NLL, SLL och VLL), forskningsinstitut (Swedish ICT) samt innovations- och klusteraktörer deltog. Diskussionen resulterade i att man föreslog att "rigga" ett genomförandeprojekt med syfte att utveckla pågående projekt och initiativ, för att dels samla och sprida goda exempel men även för att få in tillväxtperspektivet och underlätta införandet av lösningar från SME.

Bakom förstudien står Kista Science City, Stockholm Science City Foundation och UppsalaBio. Dessutom finns ett samarbete med Uminova Innovation/Biotech Umeå.

Projektförslag: Hälsa Hem

Projektet utgår från de problem som identifierats i förstudien. Vi vill utifrån ett antal pågående lokala projekt samla, utveckla och sprida "best practice" för validering och implementering av digitala produkter och tjänster som bidrar till en mer tillgänglig och jämlik vård.

Visionen är att öka tillväxten hos företag verksamma på området samt att öka attraktionskraften för etableringar och investeringar i Sverige, samtidigt som landstingen ges möjlighet att effektivisera och utveckla vården i en nationell samverkan. Detta görs genom att etablera en verksamhet hos SKL som arbetar med både företag och landsting för att förenkla införandet av nya lösningar. Målet är en process för att implementera SME lösningar i landstingens verksamhet. Projektet ska samarbeta med befintliga landstingsanknutna verksamheter såsom testbäddar och framförallt fokusera på att underlätta i fasen efter pilotprojekt för att öka antalet riktiga implementeringar. Inom ramen för projektet ska införandet av digitala lösningar för mer tillgänglig och jämlik vård öka i ett utvalt landsting. Givetvis kommer lärdomarna som helhet, att göras tillgängliga hos samtliga medverkande parter.

De aktörer som föreslås vara med i projektet är:

- SKL som har det nationella perspektivet
- Landsting (NLL, SLL, ULL och VLL) som står för behovsformulering
- Klusterorganisationer (KSC, SSCi, UppsalaBio och Biotech Umeå/Uminova Innovation) som står för integrationen av företag

Aktiviteterna samordnas av SKL med 2-3 personer som finansieras av projektet, en projektledare, en som ansvarar för gränsytan mot landsting och en mot industri. Det är viktigt att dessa personer har rätt bakgrund/kompetens för att klara av uppdraget. Projektet kommer att ledas av en styrgrupp bestående av representanter från de parter som deltar i projektet. Dessutom kommer projektet att tillsätta ett advisory board med representanter från landsting och industri, dessa ska ge råd och vägledning så att mål och vision uppnås samt säkerställa projektets fulla transparens, t ex m a p selektionsprocessen för att välja ut deltagande företag.

Projektet kommer vara uppdelat i arbetspaket som adresserar de problemområden som identifierades i förstudien med tydliga milstolpar och mål. Aktiviteter kommer bl a att innefatta matchning av företagskompetenser och produkter med landstingens behov; att identifiera lösningar som behöver tas fram på ett nationellt plan för att möjliggöra bredare införande av lösningar som fungerar bra lokalt; att utveckla ett nationellt forum för att dela erfarenheter; samt att ta fram generella processer för effektiv validering och implementering av nya digitala produkter och tjänster som förbättrar tillgänglighet och jämlikhet i vården (se figur).

Totala projektbudgeten beräknas bli 12-14 MSEK över 3 år och kommer att omfatta ca 2-3 FTE, resor och möten och köp av tjänst. Medfinansiering sker med ca 30% och kommer, att göras som natura av de deltagande aktörerna.

